

BÀI 19. THÊM HÌNH ẢNH ĐỂ MINH HOẠ

A - Mục đích, yêu cầu

- Biết tác dụng minh họa của hình ảnh trong văn bản.
- Thực hiện được các thao tác chèn hình ảnh vào văn bản và chỉnh sửa kích thước, vị trí của hình ảnh trên trang văn bản một cách hợp lí.

B - Những điểm cần lưu ý và gợi ý dạy học

1. Để minh họa ưu điểm của việc sử dụng hình ảnh minh họa cho nội dung văn bản (đôi khi hình ảnh minh họa không thể thiếu), GV nên chuẩn bị trước một văn bản đã được chèn hình ảnh. HS còn nhỏ tuổi có xu hướng rất thích những hình ảnh trực quan. Do đó khi so sánh hai văn bản có và không có hình ảnh minh họa, chắc chắn HS sẽ chọn văn bản có hình ảnh. Từ đó sẽ nảy sinh câu hỏi tự nhiên về các bước để chèn hình ảnh vào văn bản.

2. Các bước cần thực hiện để chèn một tệp hình ảnh vào văn bản rất đơn giản và dễ hiểu. Tuy nhiên cần nhắc lại cho HS biết cách sử dụng lệnh **Picture** trên dải lệnh **Insert**. Tuy nhiên, HS đã được làm quen với cách sử dụng các lệnh trên dải lệnh **Home** trong các bài học trước, đây cũng là dịp để HS ôn lại cách mở và chọn các lệnh trên dải lệnh.

3. Nội dung của bài chỉ hạn chế ở thao tác chèn hình ảnh từ một tệp đồ họa. Tùy theo trình độ của HS, GV có thể giới thiệu thêm cách chèn một phần hình ảnh vào văn bản. Mở tệp đồ họa (bằng chương trình xử lý được kiểu tệp đồ họa đó), sử dụng công cụ chọn của chương trình đồ họa để chọn phần văn bản và thực hiện lệnh **Copy**, cuối cùng trở lại văn bản và nháy nút lệnh **Paste** . Nên lưu ý học sinh rằng các tệp đồ họa phổ biến thường có đuôi: **.bmp, .jpeg, .gif, png,...**

4. Thao tác thay đổi vị trí, kích thước các thao tác xử lý hình ảnh đã chèn vào văn bản khá đơn giản, chỉ là thao tác kéo thả chuột. Để thu nhỏ (cũng như tăng) kích thước của hình ảnh, chỉ cần chọn hình ảnh và *kéo thả một trong bốn góc* của hình ảnh. Chỉ cần lưu ý học sinh về dạng mũi tên của con trỏ chuột: , , , khi đưa con trỏ chuột lên các nút nhỏ trên cạnh và góc hình ảnh, khi nào thì tăng, giảm một kích thước của hình ảnh và khi nào phóng to hoặc thu nhỏ hình ảnh nhưng vẫn giữ nguyên tỉ lệ giữa hai cạnh.

5. So với thao tác thay đổi vị trí, kích thước của hình ảnh trên trang văn bản thì thao tác thay đổi cách bố trí của hình ảnh trên trang văn bản phức tạp hơn nhiều. Nội dung yêu cầu trong SGK chỉ tập trung vào hai cách bố trí của hình ảnh trên trang văn bản: trên dòng văn bản (**In line with Text**) và hình chữ nhật trên nền văn bản (**Square**). Đối với HS THCS, GV chưa nên phát triển rộng đề tài này sang

các cách bố trí khác, vì chúng rất ít khi được sử dụng trong thực tế, mà nên dành thời gian cho các nội dung khác.

Nên lưu ý HS rằng, với cách bố trí trên dòng văn bản (**In line with text**), hình ảnh được xem như là một kí tự đặc biệt. Do đó hình ảnh cũng có các thuộc tính cơ bản của kí tự như độ cao và chiều rộng và trong trường hợp hình ảnh lớn thì dòng văn bản chứa nó sẽ bị kéo dài ra. Tuy nhiên, không thể thực hiện các thao tác định dạng kí tự với loại kí tự đặc biệt này.

Với cách bố trí trên nền văn bản, giáo viên nên tập trung giải thích rõ thông qua các ví dụ cụ thể là thực chất các hình ảnh nằm trên một lớp khác (mỗi hình ảnh nằm trên một lớp, từ dưới lên trên theo thứ tự được chèn vào văn bản. Tuy lớp văn bản là lớp dưới cùng, nhưng có thể chuyển lớp chứa hình ảnh xuống dưới lớp nền chứa văn bản hay lên trên lớp chứa hình ảnh khác. Tuy nhiên trong giờ thực hành, GV có thể khuyến khích HS thực hiện các lựa chọn khác nhau để gây thêm hứng thú cho HS.

Lên lớp trên học sinh sẽ được làm quen với phần mềm trình chiếu và được biết cách thức chèn hình ảnh vào trang chiếu cũng như các thao tác xử lí hình ảnh đã được chèn vào trang chiếu. Thực chất các thao tác này là như nhau, không phụ thuộc đối tượng được chèn vào là trang văn bản hay trang chiếu. Vì vậy nếu học sinh có đủ thời gian thực hành nội dung này, lên các lớp trên học sinh sẽ có khả năng tự tìm hiểu, khám phá kiến thức và kĩ năng trên cơ sở những gì đã biết.

Hướng dẫn trả lời câu hỏi và bài tập

2. Đây là các bài tập dưới dạng hoạt động, HS tự thực hiện, tự khám phá và kết luận. Nên để lại câu này vào bài thực hành tiếp theo nếu khi học bài này HS không thể sử dụng máy tính.

Hướng dẫn gợi ý tìm hiểu mở rộng

1. Nháy chọn hình ảnh và sử dụng các lệnh sau trên dải lệnh ngữ cảnh **Format**:
  - Viền khung cho hình ảnh: **Picture Border** và chọn kiểu viền khung tùy ý.
  - Thay đổi độ sáng tối và độ tương phản của hình ảnh: **Corrections** và nháy chọn **Correction Options** để mở hộp thoại **Format Shape**. Kéo thả con trượt trên các thanh trượt ở các mục **Brightness** và **Contrast**.

2. Sử dụng các lệnh **Copy** và **Paste** chúng ta không chỉ có thể chèn một tệp hình ảnh mà còn có thể chèn một phần của hình ảnh vào trang văn bản. Các kết quả và cách thức xử lý hình ảnh được chèn vào trang văn bản là như nhau.
3. Lưu ý rằng khi nháy lệnh **ClipArt**, khác với các phiên bản trước, ngăn **ClipArt** được mở ra ở bên phải. Hãy chắc chắn rằng trong ô **Results should be** có lựa chọn **All media types** (nếu không thì nháy chuột vào mũi tên bên phải ô để chọn) và nháy **Go** để hiển thị bộ sưu tập **ClipArt**.

